

Endringsmelding Synnøvjordkraftverk

Det vises innledningsvis til konsesjonssøknad for Synnøvjord kraftverk datert 27. mai 2010 og NVEs KSK-notat nr 25/2012, datert 19 april 2012. Denne endringsmeldingen baseres på opprinnelig søknad, og oppsummerer endringer i forhold til denne. Sistnevnte dokument konkluderer som følger:

Avslag for Synnøvjord kraftverk

Synnøvjord kraftverk er planlagt med ein installert effekt på 2,2 MW og ein årleg produksjon på omlag 6,7 GWh. Noko som svarar til straumbruken til om lag 300 husstandar.

NVE legg vekt på at ei realisering av Synnøvjord kraftverk vil medføre svært store og omfattande inngrep i eit landskap som i dag er tilnærma urøyr. Ei etablering av rørgate og anleggsveg i eit krevjande og synleg område til dels godt over tregrensa vil gje betydelege terrenginngrep og vil etter NVE sitt syn ikkje stå i forhold til krafta som skal produserast. NVE viser i denne samanhengen til OEDs retningslinjer for små kraftverk kor det visas til at inngrep i sårbare høgfjellsområde bør unngåast der høve for avbøtande tiltak er avgrensa. Ei tunnelløysing i dette prosjektet er vurdert av søker å bli for kostbar. Dei negative konsekvensane står etter NVE sitt syn ikkje i forhold til auka kraftproduksjon eller andre positive effektar av ei utbygging.

NVE vurderer difor utbyggingsplanane til ikkje å vere akseptable i høve til allmenne interesser og gjev derfor ikkje løyve til bygging av Synnøvjord kraftverk.

Tiltakshaver har tatt NVEs konklusjoner til etterretning, men foreslår nå en alternativ løsning med en redusert utbygging som i stor grad vil avbøte de viktigste innvendingene NVE har mot å gi konsesjon. Det vises for øvrig til at tiltaket må vurderes i en ny kontekst etter at Raudfjell vindkraftverk er tildelt konsesjon. I tillegg påpekes at det er lagt lokalpolitiske føringer for å legge til rette for småkraftutbygging i Tromsø kommune.

Redusert utbygging innebærer å flytte inntaket fra utløpet av Lille Synnøvjordvatn på kote 275 ned til kote 225. Dette betyr at inntaket flyttes ned mot skoggrensen, der elveløpet går i et juv som snor seg slik at det naturlig gir god skjerming mot innsyn. Elva vil da renne naturlig ut fra Synnøvjordvatnan og vil ikke påvirkes i landskapsrommet rundt vatnene. Inntaket vil kun være synlig fra kanten av juvet få meter fra inntaket, samt fra en smal sektor fra motsatt side av fjorden.

Planer for rørgatens nedre deler forblir uendret: nedgravd rør (D700) dels i fjellgrøft og dels i løsmasser. Veien er planlagt som en kombinert adkomst- og skogsbilvei.

Vegtraseen justeres slik at den i størst mulig grad følger rørgaten, etter innspill fra NVE på sluttbefaringen. Traseen over tregrensa avsluttes slik at den dels senkes ned i terrenget og kommer inn i elvejuvet ved vanninntaket. Det berørte arealet over skoggrensen er noe flatere enn ovenfor- og nedenforliggende partier, og store eksponerte fyllinger og skjæringer kan dermed unngås i dette området.

I opprinnelig søknad beskrives et tilleggfelt som dels drenerer mot Synnøvjordelva og dels mot Mjeldeelva. Dette utgår og det søkes ikke lenger om tillatelse til graving av grøft for å øke avrenning mot Synnøvjord.

Tiltak foreslått for å redusere isgang i Store Synnøvjordvatn i konsesjonssøknadens avsnitt 3.2 inngår heller ikke i endret søknad.

Reviderte hoveddata

Tabell 1 Oversikt: hoveddata for kraftverket

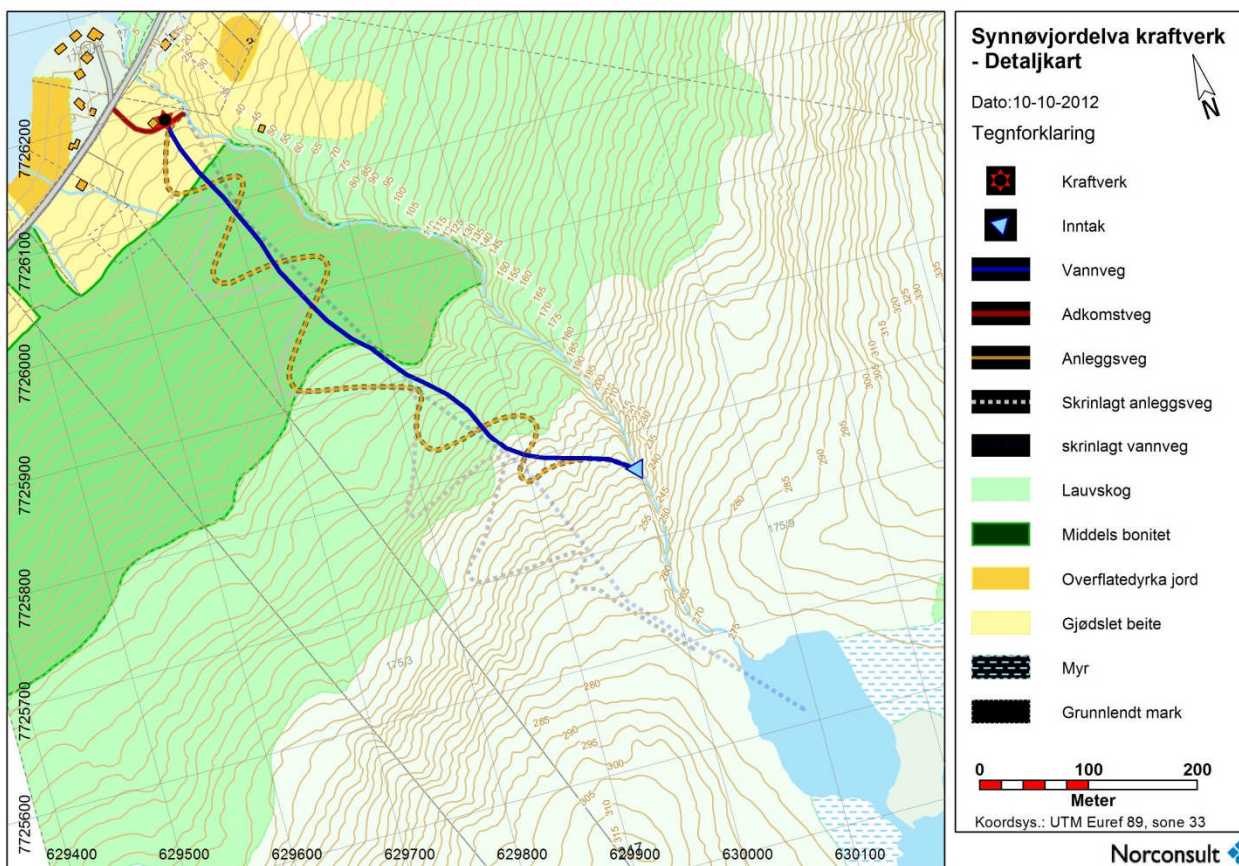
Synnøvjord kraftverk, hoveddata		
NEDBØRFELT		
Areal	km ²	7,35
Tilsig, årlig	mill. m ³	15,53
Spesifikk avrenning	l/(s*km ²)	67,00
Middelvannføring (1961 – 1990)	m ³ /s	0,49
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,08
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,17
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,07
KRAFTVERK		
Inntak	moh	225
Avløp	moh	20
Fallhøyde, brutto	m	205
Lengde på berørt elvestrekning	km	0,60
Midlere energiekvivalent	kWh / m ³	0,412
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,20
Slukeevne, min	m ³ /s	0,06
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tilløpsrør, lengde	m	567
Installert effekt, maks	MW	1,8
Brukstid	timer	3005
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 – 30/4)	GWh	1,7
Produksjon, sommer (1/5 – 30/9)	GWh	3,7
Produksjon, året	GWh	5,4
ØKONOMI		
Byggekostnad	mill. nok	21,2
Utbyggingspris	NOK /kWh	3,9

Tabell 2 Kostnadsoverslag (mill. kroner) beregnet med utgangspunkt i NVEs kostnadsgrunnlag for små vannkraftanlegg prisenivå 1.1.2010.

Synnøvjord kraftverk, kostnader i mill. NOK	
Reguleringsanlegg	1,2
Inntak	0,8
Driftsvannveier	3,2
Kraftstasjon bygg	3,6
Kraftstasjon maskin/elektro	7,0
Transportanlegg/anleggskraft	0,9
Kraftlinje	0,0
Tiltak (terskler, landskapspleie mm.)	0,0
Uforutsett	1,8
Planlegging/administrasjon	2,0
Erstatninger/tiltak	0,0
Finansieringsavgifter og avrunding	0,7
Sum utbyggingskostnad	21,2

Lokal terrengtilpasning

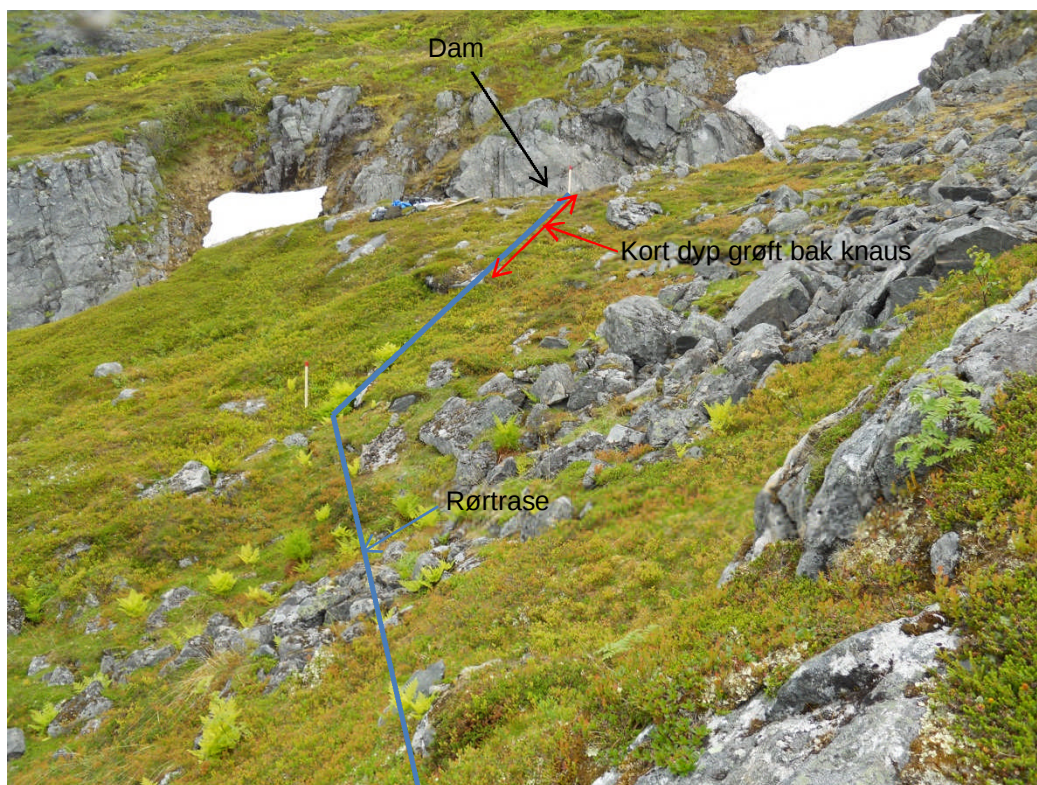
Høy verddivurderingen for det lokale landskapet introdusert av Tromsø kommune på NVEs sluttbefaring, samt NVEs føringer mht. inngrep i sårbare høyfjellsområder anses som hovedgrunnen for avslag på opprinnelig søknad. Dette avbøtes nå ved lokal terrengtilpasning.

Figur 1 Kartet viser nytt (og skrinlagt) forslag til plassering av vanninntak med tilhørende infrastruktur.

Figur 2 Dam og inntak skjules for innsyn bak fjellknaus.

Figur 3 og Figur 4 - Rørtrase og vei like ovenfor skoggrensa. Ligger på et flatere parti i terrenget.

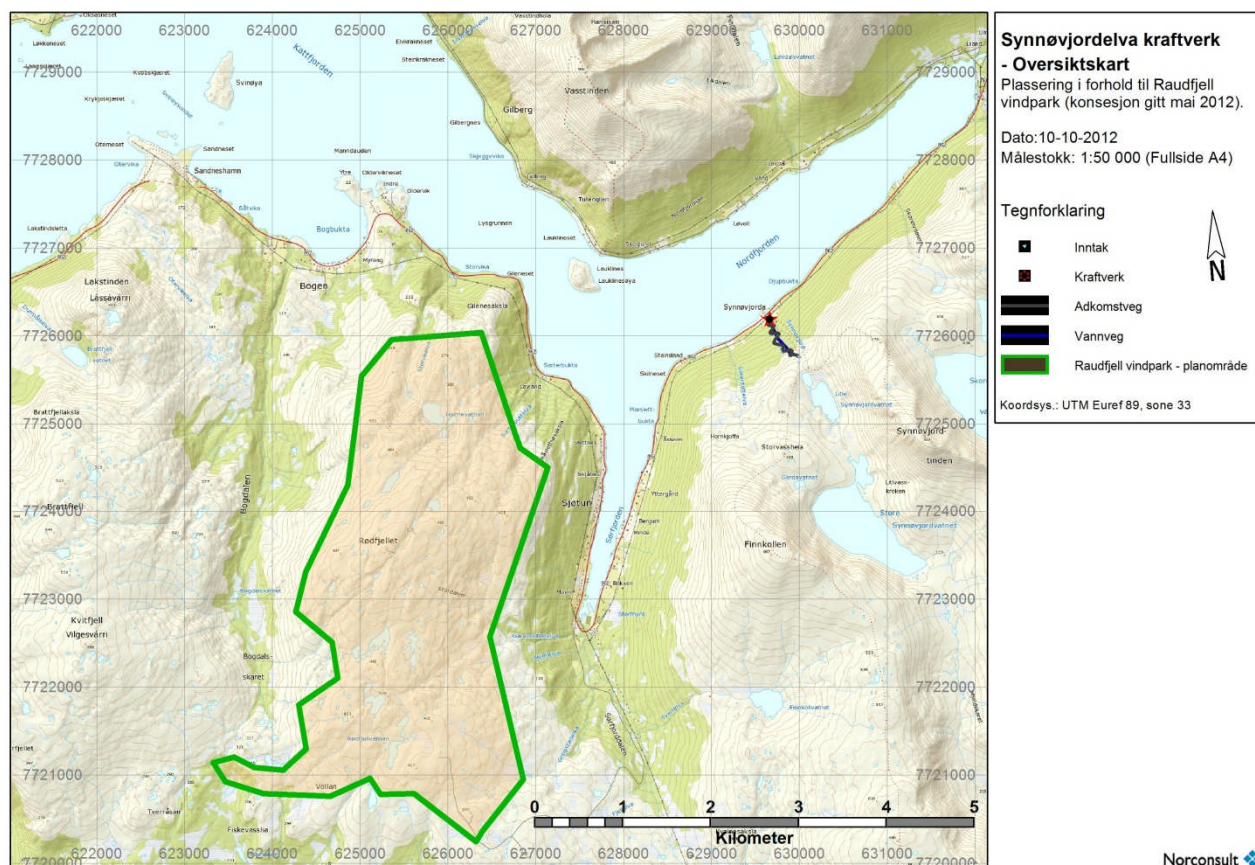
Figur 5 Antydnet veitrase. Lagt i søkk bak åsrygg skjult for innsyn. Videre nedover vil skogen bidra til å redusere innsyn til inngrepene.

Landskap

Med nytt inntaksområde lengre ned i elva vil det sårbare høyfjellsområdet rundt Lille Synnørvatn ligge utenfor prosjektområdet. Dette landskapsrommet er beskrevet som et utpreget naturlandskap med et urørt preg, en status som nå opprettholdes.

I lys av at Raudfjellet vindpark fikk konsesjon i mai 2012 bør det tas med i vurderingen at områdene rundt Synnørvatn og Lille Synnørvatn vil være en del av influensområdet til vindparken, (jf kart i figur 6 på neste side). Ved Synnørvatn vil deler av vindparken være synlig kun fra de nordligste områdene, men den vil være godt synlig fra Synnørvatn og spesielt fra brinken og høydedragene rundt Lille Synnørvatn. Områdene med utsikt til vindparken vil ikke lenger ha like stor verdi som urørt naturområde.

Det var hovedsakelig terrenginngrepene i forbindelse med veien og rørgata i svært bratt-, og ikke minst eksponert terreng, med stedvis lav vegetasjon, som medførte de største negative konsekvensene for landskap ved opprinnelig omsøkt utbyggingsløsning. På grunn av bratt stigning langs den planlagte rørgata må anleggsveien slynge seg opp dalsida. Inngrepene hadde blitt spesielt godt synlig i det øverste partiet i lia, over tregrensa på brinken inn mot fjellplatået ved bygging av inntaket på kote 275. På brinken over tregrensa er det bratt, skrint med løsmasser og sparsomt med vegetasjonen. I dette området ville det tatt lengst tid å revegetere arealene. Når inntaket nå flyttes ned til kote 225, er det svært gunstig med tanke på å redusere landskapsinngrep.

Figur 6 Planområde for Raudfjell vindkraftverk ligger ca 3 km fra omsøkt tiltak.

Når det gjelder vannføring, vil det estetisk sett være små forskjeller som følge av nytt alternativ. Det står beskrevet i konsekvensutredningen at elva er godt synlig i midtre del. Ny plassering av inntak vil være oppstrøms dette partiet, men at elva beholder sin naturlige vannføring i den øverste delen ved utløpet av Lille Synnøvjordvatn vil være positivt for opplevelsen av landskapet der oppe; en positiv konsekvens av flytting av inntaket sammenlignet med opprinnelig alternativ.

Figur 7 Skog og lokaltopografi vil i stor grad skjule tiltaket sett fra veg og nærområder rundt anlegget.

Konsekvenser for landskap samlet sett vil fortsatt være negative, men konsekvensgraden blir betydelig redusert som følge av at landskapsrommet rundt Synnørvjordvatnan skjermes og vannveg og atkomstveg tilpasses lokaltopografi. Konsekvensgraden vurderes nå til under middels negativ.

Friluftsliv

Som det fremgår av konsesjonssøknaden og innspill til denne fra Tromsø kommune, er området ikke noe typisk utfartsområde, men det går en sti for de som er "stødig på foten" øst for elva. Her bemerkes at atkomstvegen vil gjøre fjellområdene lettere tilgjengelige også for de som "ikke er fullt så stø på foten". Når inngrepet nå avsluttes like ovenfor skoggrensen opprettholdes høyfjellsområdets kvaliteter og attraksjonsverdi samtidig som området blir lettere tilgjengelig. Det vil da være naturlig at bruken av området som turområde vil øke betydelig selv om opplevelsesverdien av elvas midtre deler reduseres som tidligere beskrevet.

INON

Tap av inngrepsfrie naturområder (INON-områder) blir mindre. Tap av inngrepsfri områder 1-3 km fra tyngre teknisk inngrep vil reduseres fra ca 1 km² i opprinnelig søknad til 0,65 km² for revidert layout. For områder i kategorien 3-5 km fra tyngre teknisk inngrep reduseres tapet fra 1,5 km² til 1,0 km². Ingen villmarkspregede områder berøres (>5km fra tyngre teknisk inngrep).

Reindrift

Ved Synnørvjordvatna benyttes arealene til beite fra sommersesongen og til ut på tidlig vinter. Dette området benyttes også som en oppsamlingsplass for rein. Det går en flyttlei nord for nedre Synnørvjordvatn. Øst for Synnørvjordvatn går det er trekklei for rein. Konfliktpotensialet i forhold til reindriften vil derfor reduseres markert når tiltaket trekkes bort fra Synnørvjordvatna.

Forhold til kommunale planer

Utbyggingsplanene harmonerer godt i forhold til Tromsø kommunes politiske signaler, blant annet gjenspeilet i kommunens gjeldende klima- og energiplan der det i avsnitt 6.2.6 heter:

Tilrettelegging for vindkraft og minivannkraftverk:

"Planer som "Samla plan for gjenværende vassdrag" har overfokuserert på eventuelle konflikter ved utbygging til kraftformål, og lagt utilstrekkelig vekt på den store verdien og den store miljøgevinsten ved fremskaffelse av ny, fornybar energi. Tromsø kommune må legge til rette for maksimalt utbytte av utbygging av vann- og vindkraft i sin kommune."

I siste politiske behandling i kommunestyret av denne planen (11.06.2008) ble følgende supplert:

Vedtak punkt 12 delpunkt 7.: *Det skal lages en plan som viser potensialet for småkraftutbygging i kommunen.*

Dette er sterke politiske signal for satsing på småkraft som vel var noe underkommunisert til NVE i tidligere saksdokumenter. Når småkraftverk ikke er innarbeidet i kommuneplanen er med andre ord ikke ensbetydende med at det ikke er politisk vilje til å bygge ut slike anlegg i Tromsø kommune. I så måte nevnes også at byggeforbudet langs elva som ble omtalt i kommunens høringsinnspill ikke gjelder småkraftverk. (Forbudet er begrenset til tiltak som skal omsøkes etter plan og bygningslovens §20-1 og ikke tiltak som er unntatt for byggesaksbehandling jf. byggesaksforskriften §4-3 bokstav b.) Det er med andre ord ikke innført noen form for generelt byggeforbud mht småkraftutbygging i Tromsø kommunes vassdrag, heller tvert imot om man ser på formuleringene i Klima- og energiplanen. I den grad ønske om en overordnet plan for småkraft er politisk forankret, er dette i form av en potensialkartlegging med positivt fortegn for å sikre "... maksimalt utbytte av utbygging...".

Det omsøkte tiltaket kan også gi en positiv effekt i forhold til skogsdrift. Området omtales i kommunens landbruksplan som område med "høgproduktive skogareal, men liten aktivitet..." (jf arealet vist på kart i figur 1 hvor skogen har middels bonitet.) Manglende aktivitet kan i hovedsak tilskrives tilgjengeligheten til skogen, noe en atkomstveg vil bedre betydelig. Dette kan gi økt lokal aktivitet og verdiskaping.

Oppsummering

Ny foreslått plassering av inntak for Synnøvjord kraftverk vurderes som et godt kompromiss mellom hensynet til landskapet rundt Synnøvjordvatnan og behovet for tilstrekkelig fallhøyde.

Anleggsstørrelsen reduseres, noe som svarer til at forventet årsproduksjonen faller fra 6,7 til 5,4 GWh, men dette gir fortsatt et prosjekt med god økonomi.

Revidert utbyggingsforslag vil redusere konfliktpotensialet i forhold til

- Landskap (betydelig reduksjon)
- Inngrepsfrie naturområder (INON) (liten reduksjon)
- Friluftsliv (markert reduksjon)
- Reindrift (markert reduksjon)

For de øvrige temaer er det ingen vesentlige endringer.

For øvrig påpekes at konsesjonen gitt for utbygging av Raudfjell vindpark potensielt endrer omkringliggende områders verdi som "uberørt", og reduserer konfliktpotensialet for Synnøvjord kraftverk i forhold til landskapsrommet rundt Nordfjorden.

Med utgangspunkt i beskrevne avbøtende tiltak, konsesjonen gitt til Raudfjell vindpark, samt Tromsø kommunes ønske om å sikre utbygging av småkraft i kommunen, bes NVE om å gjenoppta behandlingen av konsesjonssøknaden av Synnøvejord vannkraftverk basert på opprinnelig søknad supplert med dette endringsnotatet.

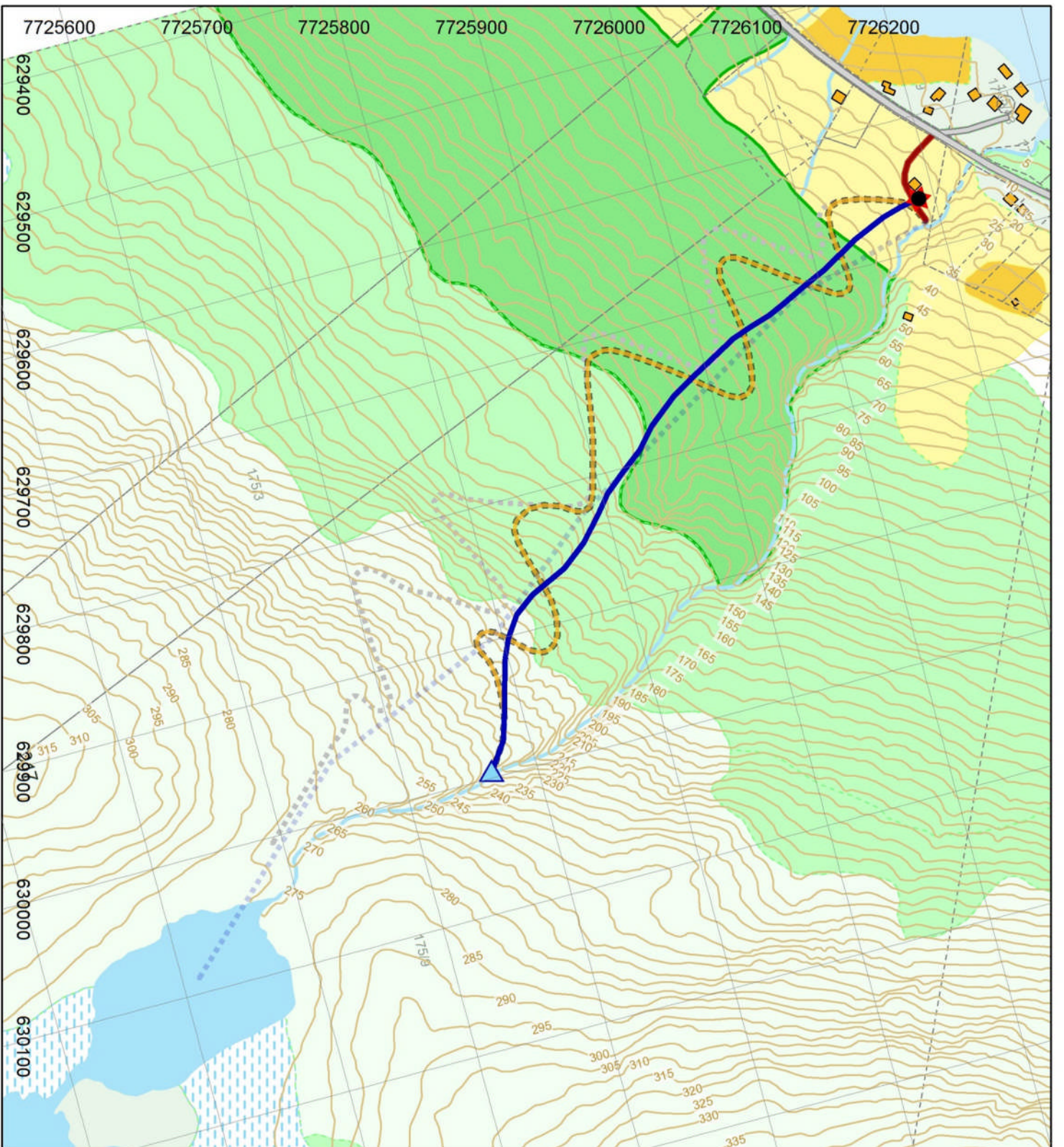
Tromsø, 2012-10-10

Yngve Johansen

Vedlegg:

Synnøvjord kraftverk – Detaljkart
Synnøvjord kraftverk - Oversiktskart

Synnøydeldelva kraftverk - Detaljkart

Dato: 10-10-2012

Tegnforklaring

 Kraftverk

 Inntak

 Vannveg

 Adkomstveg

 Anleggsveg

 Skrinlagt anleggsveg

 skrinlagt vannveg

 Lauvskog

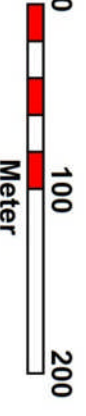
 Middels bonitet

 Overflatedyrka jord

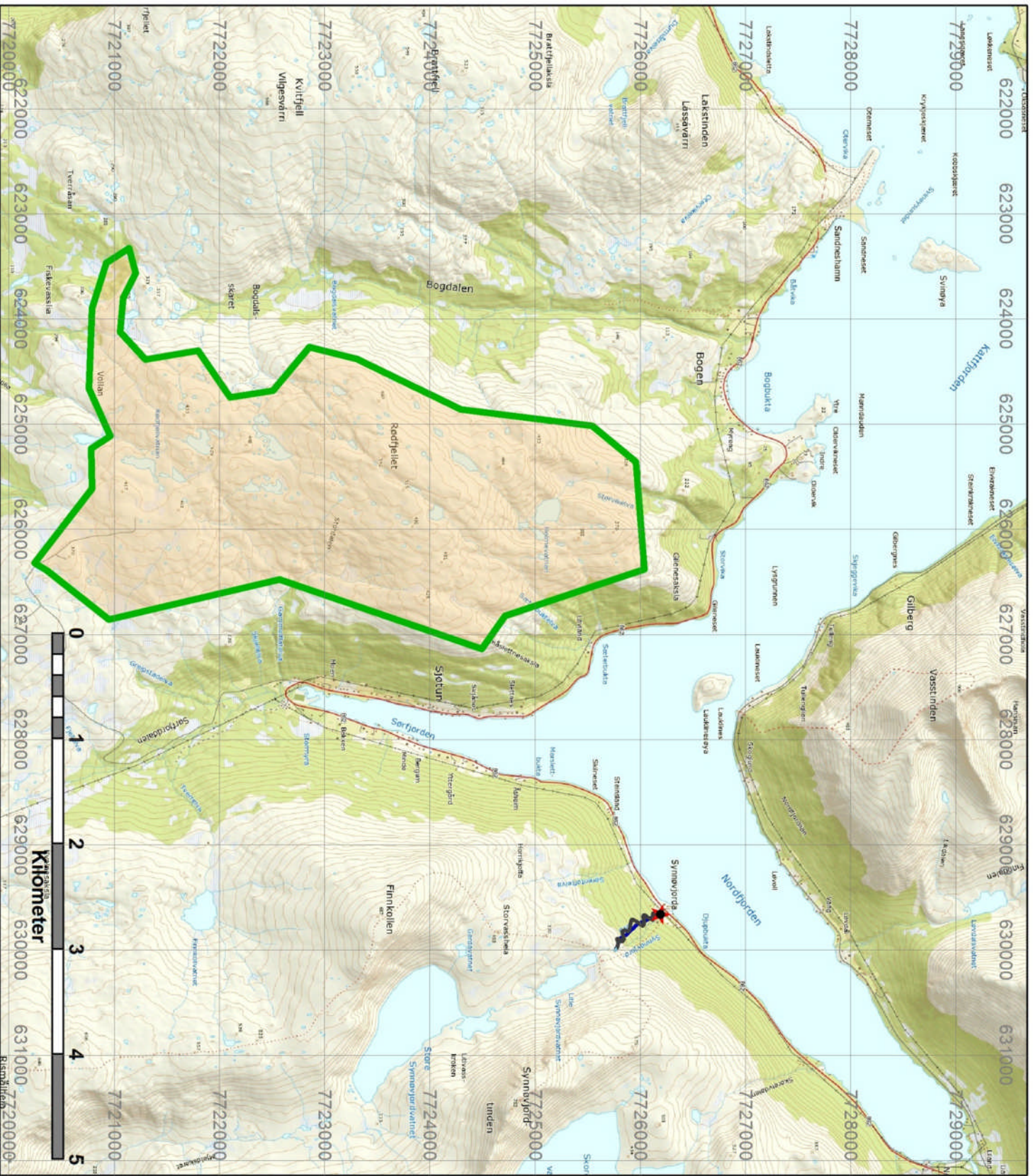
 Gjødsløt beite

 Myr

 Grunnlendt mark

Koordsys.: UTM Euref 89, zone 33

Synnørvjordelva kraftverk

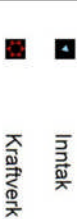
- Oversiktskart

Plassering i forhold til Raudfjell vindpark (konsepsjon gitt mai 2012).

Dato: 10-10-2012

Målestokk: 1:50 000 (Fullside A4)

Tegnforklaring

Koordsys.: UTM Eurf 89, sone 33